

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
w Zespole Szkół im. UNICEF w Rzeszowie

SZKOŁA PODSTAWOWA
DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ
W STOPNIU UMIARKOWANYM I ZNACZNYM, KL.4-8

na okres: rok szkolny 2022/2023

Opracowanie: Gabriela Lutak

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły zatwierdzono uchwałami: Rady Pedagogicznej dnia .....
oraz Rady Rodziców

Spis treści:

1. Wstęp
2. Podstawa prawna
3. Nowa definicja wychowania
4. Priorytety
5. Ewaluacja i modyfikacja programu
6. Sfery rozwoju, cele i zadania wychowawcze i profilaktyczne

1. Wstęp

Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości. Zgodnie z art. 26 Prawa oświatowego następuje połączenie szkolnego programu wychowawczego i programu profilaktyki w jeden dokument zawierający treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Program obejmuje całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym. Program wychowawczo – profilaktyczny został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, a także treści o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

2. Podstawa prawna:

- ◀ Konstytucja RP art. 72
- ◀ Konwencja o Prawach Dziecka art. 3
- ◀ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe
- ◀ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. **wraz ze zmianami Rozporządzenia MEN z dnia 22 stycznia 2018 r.**, w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

3. Nowa definicja wychowania – **wychowanie** to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości:

- » fizycznej – związanej z naturalnymi procesami rozwoju fizycznego, nabywaniem wiedzy i umiejętności umożliwiających prowadzenie zdrowego stylu życia,
- » psychicznej /emocjonalnej i intelektualnej/– ukierunkowanej na osiągnięcie odpowiedzialności za siebie i swój stosunek do świata,
- » społecznej – polegającej na nabywaniu umiejętności prawidłowego wywiązywania się z pełnionych ról społecznych i przygotowywania się do podejmowania nowych ról,
- » aksjologicznej /duchowej/ - obejmującej posiadanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości oraz poczucia sensu istnienia, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt 3 ustawy *Prawo oświatowe*)

4. Priorytety

I. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023 odnoszące się do działań wychowawczo – profilaktycznych szkoły:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
2. **Wspomaganie wychowawczej roli rodziny** przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. **Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.**

II. Priorytety dyrektora szkoły w roku szkolnym 2022/2023.

1. Przestrzeganie przepisów w zakresie **bezpieczeństwa** organizacji zajęć edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz organizacji pobytu ucznia na terenie placówki.
2. **Adekwatność** treści Programu wychowawczo-profilaktycznego opracowanego przez wychowawcę klasy do zdiagnozowanych potrzeb zespołu klasowego realizowanego w roku szkolnym 2022/23 oraz sposoby realizacji, atrakcyjność zajęć, efektywność.
3. Upowszechnianie wśród dzieci i **młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.**

5. Ewaluacja i modyfikacja programu

Program poddawany jest ewaluacji i weryfikowany według potrzeb. Ocena programu wychowawczo – profilaktycznego przeprowadzana jest raz w ciągu roku szkolnego.

W roku szkolnym 2020/2021 dokonano ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego (klasy 4-8 SP UM i ZN), w oparciu o sprawozdania wychowawców, nauczycieli, pedagoga, psychologa szkolnego. Ewaluacji poddano grupę uczniów i rodziców za pomocą ankiety forms. Ewaluacja miała miejsce w okresie maj – czerwiec 2021r.

I. Wyniki ewaluacji dot. bezpieczeństwa w szkole przeprowadzonej w okresie kwiecień – maj 2022 w trzech grupach: rodzice, uczniowie, nauczyciele (wskazanie pokontrolne)

Zdaniem **rodziców** należy :

- Zwracać uwagę na **miejsca** spostrzegane przez nich jako **zagrożające bezpieczeństwu** ich dzieci (zwłaszcza schody, szatnie, korytarze, toalety).
- W ramach oddziaływań wychowawczych **systematycznie przypominać uczniom o zasadach zachowania obowiązujących w szkole i w relacjach z innymi**. Stosować w tym zakresie **konsekwencję wychowawczą, oraz rozliczać uczniów z przejawianych zachowań**.
- Zwracać uczniom nieustannie uwagę na **kulturę zachowania i wyrażania się w stosunku do rówieśników, dorosłych**.
- **Edukować uczniów w zakresie przejawianych przez innych uczniów niepełnosprawnych trudnych zachowań**, a typowych dla danego zaburzenia jak np. autyzm.

Zdaniem **wychowawców** nadal należy kontynuować następujące działania profilaktyczno-wychowawcze:

- Niwelować konflikty, **rozwijać w uczniach postawy wzajemnej akceptacji**
- Zwracać uwagę na **zasady właściwego zachowania**, na kulturę osobistą, właściwe słownictwo, szacunek dla innych – rówieśników i osób dorosłych,
- **Konsekwentnie egzekwować** ustalone w szkole normy i zasady, **stosować wzmocnienia pozytywne** w pracy wychowawczej,
- Na bieżąco **dbać o integrację zespołów klasowych**, udzielać pomocy i wsparcia uczniom wycofującym się z kontaktów lub izolowanym przez rówieśników.

UCZNIOWIE:

Zdecydowana większość badanych uczniów uważa, że szkoła jest dla nich miejscem bezpiecznym. Wśród **miejsc**, uznawanych przez uczniów za **niebezpieczne** najczęściej wymieniane są **schody, szatnia, winda, piwnica, toaleta oraz plac zabaw**. Większość uczniów nie doświadczyło w szkole lęku przed innymi uczniami, jednak 24% zgłasza takie doświadczenia. Wśród powodów swego lęku wymieniają najczęściej bicie i krzywdzenie przez kogoś ich lub innych oraz obawę przed tym /13 odpowiedzi - 9% wszystkich badanych/, a także dokuczanie, agresję, denerwowanie lub obawy przed tym /10 odpowiedzi - 7% wszystkich badanych/.

Większość badanych nie doświadczyła gubienia się na terenie szkoły. Zdecydowana większość badanych uczniów wie do kogo w szkole mogą zwrócić się po pomoc i ocenia nauczycieli oraz pracowników szkoły jako przyjaznych i pomocnych.

Większość uczniów ocenia też jako miłe towarzystwo rówieśników z klasy oraz deklaruje, że wie, jak należy zachowywać się w szkole. 89% badanych uważa, że dobrze czuje się w swojej szkole.

II. Wyniki ewaluacji na podstawie sprawozdań nauczycieli/wychowawców za rok 2021/22

Wszystkie zadania z programu wychowawczo – profilaktycznego powinny być w dalszym ciągu realizowane. Nie wyrażono opinii dotyczącej umieszczania dodatkowych lub usuwania istniejących zadań.

Rekomendacja:

Należy kontynuować realizację programu wychowawczo – profilaktycznego w obecnej formie uwzględniając w przyszłym roku priorytety MEN oraz dyrektora szkoły.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych.

Ocena jakościowa i ilościowa programu wychowawczego przeprowadzana jest jeden raz w ciągu roku szkolnego po drugim semestrze. Informacje dotyczące oceny stopnia realizacji programu zawarte są w sprawozdaniach nauczycieli/wychowawców z realizacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

6. Sfery rozwoju, cele i zadania.

SFERY ROZWOJU	CELE ROZWOJOWE	ZADANIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
I. FIZYCZNA	1. Promowanie zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie do prowadzenia zdrowego,	Zajęcia dotyczące higieny osobistej, dbałości o czystość swoją i otoczenia.	Wychowawcy, nauczyciele, higienistka	Cały rok szkolny

		<p>higienicznego trybu życia oraz uprawiania sportów. Profilaktyka uzależnień</p>	<p>Doskonalenie sprawności samoobsługowej w szkole i w domu</p> <p>Zajęcia dotyczące zdrowego, racjonalnego odżywiania się.</p> <p>Piramida zdrowia.</p> <p>Estetyczne spożywanie posiłków w stołówce szkolnej.</p> <p>Nawiązanie efektywnej współpracy z rodzicami w sferze higieny.</p> <p>Przygotowanie prostych surówek i sałatek owocowo-warzywnych na zajęciach rozwijających kreatywność</p> <p>Przygotowanie prostych surówek i sałatek owocowo-warzywnych na zajęciach rozwijających kreatywność</p>	<p>szkolna.</p>	
		<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uzależnień 	<p>Zachęcanie do aktywności ruchowej poprzez systematyczny udział w zajęciach WF, gimnastyki korekcyjnej w szkole i na pływalni, uczestnictwo w</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele WF, rewalidatorzy,</p>	

		<p>zajęciach kół zainteresowań, wycieczkach, zawodach sportowych. Nawiązanie efektywnej współpracy z rodzicami w zakresie propagowania aktywności ruchowej w czasie wolnym od zajęć</p> <p>Zajęcia dotyczące szkodliwego wpływu różnych używek na organizm człowieka</p> <p>Pogadanki , wycieczki do lasu, parku. Zajęcia tematyczne.</p>	<p>rodzice</p> <p>Wychowawcy, rodzice.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku. 			Cały rok szkolny.
<p>2. Uczenie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.</p> <p>Upowszechnienie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych</p>	<p>Profilaktyka zdrowotna</p>	<p>Zajęcia dotyczące postępowania w czasie epidemii COVID 19.</p> <p>Zajęcia dotyczące budowy organizmu człowieka</p>	<p>Wychowawca, higienistka szkolna</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych (Priorytet Dyrektora).		Wizyty w gabinecie higieny szkolnej		
	3. Podejmowanie działań mających na celu zapoznanie przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole. Przestrzeganie przepisów w zakresie bezpieczeństwa organizacji zajęć edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz organizacji pobytu ucznia na terenie placówki (Priorytet Dyrektora)	Tworzenia bezpiecznego środowiska w szkole	Nabywanie praktycznych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych: korzystanie z pomocy medycznej w nagłych wypadkach, znajomość numerów alarmowych, unikanie sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu. Opracowanie regulaminów poszczególnych pracowni, przestrzeganie zasad BHP. Uczenie sposobów zachowania na ulicy, w środkach komunikacji miejskiej, punktach usługowych, w kontaktach z nieznanymi	Wychowawcy nauczyciele Nauczyciel TUP, wychowawca, nauczyciele	Cały rok szkolny
II. EMOCJONALNA	1. Wspieranie rozwoju emocjonalnego uczniów	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznanie ze sferą uczuć ludzkich. Uczenie świadomego kierowania własnymi emocjami i wyrażania 	Nauka wskazywania i nazywania podstawowych uczuć oraz sposobu ich wyrażania poprzez stwarzanie sytuacji, odgrywanie scenek. Nauczanie sytuacyjne. Zajęcia tematyczne.	Wychowawcy, psycholog, pedagog	Cały rok szkolny

		<p>ich w sposób społecznie aprobowany.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczenie zachowań asertywnych. Odmawianie i przyjmowanie odmowy w różnych sytuacjach życiowych 	<p>Nauczanie sytuacyjne. Zajęcia tematyczne.</p>		
	2. Kształtowanie osobowości ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie poczucia własnej wartości. • Kształtowanie charakteru 	<p>Uczestnictwo w zajęciach kół zainteresowań, konkursach , zawodach sportowych, występy na forum szkoły, udział w akcjach. Stosowanie systemu wzmocnień pozytywnych.</p> <p>Nabywanie umiejętności panowania nad wybuchami złości oraz przepraszania i naprawiania krzywdy. Zajęcia TUP</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
III. INTELEKTUALNA	1. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnej w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.	<ul style="list-style-type: none"> • Nabywanie umiejętności wykorzystania komputera, Internetu jako źródła informacji oraz bezpiecznego korzystania z zasobów dostępnych w sieci, mediów społecznościowych 	<p>Zajęcia rozwijające kreatywność- komputerowe. Zajęcia tematyczne.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie kompetencji czytelniczych. • Poszerzanie zainteresowań uczniów. 	<p>Lekcje biblioteczne. Zajęcia tematyczne</p> <p>Udział w konkursach klasowych i szkolnych. Udział w imprezach szkolnych i pozaszkolnych, zajęciach kół zainteresowań. Organizowanie wycieczek, wyjść do sklepów (dokonywanie zakupu za odliczoną kwotę), punktów usługowych, stosowanie metod aktywnych na zajęciach.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, Pracownicy biblioteki</p>	
	2. Kształtowanie zdolności wypowiedzenia się.	<ul style="list-style-type: none"> • Wzbogacanie i doskonalenie mowy czynnej i biernej, wdrażanie do używania poprawek w formie językowej, utrwalanie i wzbogacanie słownictwa związanego z uczniem i jego wejściem w życie społeczne. Udzielanie odpowiedzi na zadanie pytania. 	<p>Zajęcia tematyczne, logopedia, komunikacja alternatywna i wspomagająca.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
IV. SPOŁECZNA	1. Kształtowanie u uczniów i wychowanków postaw prospołecznych, w tym przez możliwość udziału w	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rozwoju ucznia jako członka rodziny Wspomaganie wychowawczej 	<p>Praca wychowawcza na lekcjach, zajęcia tematyczne, omawianie treści obrazków, czytanki, historyjek obrazkowych.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, psycholog, pedagog.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

<p>działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym.</p>	<p>roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.(Priorytet MEN).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rozwoju ucznia jako członka grupy rówieśniczej. • Wspieranie rozwoju ucznia jako uczestnika życia społeczności lokalnej. 	<p>Praca wychowawcza na lekcjach, zajęcia tematyczne, omawianie treści obrazków, czytanki, historyjek obrazkowych, obrazkowo-wyrazowego regulaminu klasy. Nagradzanie zachowań pozytywnych na forum klasy, do rodziców.</p> <p>Uczestniczenie w zabawach i imprezach odbywających się w środowisku lokalnym. Znajomość tradycji związanych ze świętami-udział w uroczystościach szkolnych, osiedlowych, wiejskich.</p> <p>Zajęcia integrujące klasę.</p> <p>Nauczanie sytuacyjne m.in. spaceru, wyjścia do parku.</p>		
<p>2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie ucznia jako obywatela państwa w Europie 	<p>Wymawianie i poznawanie nazwy Polska. Słuchanie hymnu i nauka przyjmowania odpowiedniej postawy podczas jego słuchania. Oglądanie, rozpoznawanie flagi i godła Polski oraz flagi Unii Europejskiej</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<p>3. Przestrzeganie szkolnych zasad współpracy z rodzicami opartych na wzajemnym szacunku i zaufaniu Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.(Priorytet MEN).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie różnorodnych form współpracy z rodzicami 	<p>Ogólnoszkolne oraz indywidualne spotkania z rodzicami. Pedagogizacja rodziców. Włączanie rodziców w życie szkoły (uroczystości , wycieczki , Dzień Otwarty Szkoły, itp.) Udział rodziców w spotkaniach TEAM-ów</p>	<p>Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
<p>V. DUCHOWA</p>	<p>1.Kształtowanie właściwych postaw moralnych. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji (Priorytet MEN).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka odróżniania dobra od zła. • Wdrażanie do zachowań mających na celu pomoc kolegom. • Uczestnictwo w akcjach charytatywnych. 	<p>Zajęcia tematyczne. Nauczanie sytuacyjne. Stosowanie zasad moralnych w życiu codziennym. Akcje: „karma dla zwierząt do schroniska”, „zbieranie zakrętek”.</p>	<p>Nauczyciele, pedagog, wszyscy pracownicy.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

Opracowała: Gabriela Lutak